

PORTFOLIO

BERTHEL VAN HET GOOR

bridging spaces

selected works

Berthel van het Goor

Ruimtelijk Ontwerper

i n t r o

Opgeleid als beeldend kunstenaar ben ik me altijd en op een zekere manier bewust van mijn omgeving. Ruimte, materialiteit en verbeeldingskracht zijn begrippen die ik, door beelden te maken, wil ontdekken. Daarbij verhoud ik mij tot een cultuur met sympathie voor de omgeving en de gebruiker.

Als architect in opleiding ben ik daarom aangehaakt bij bureau Open Kaart die hiervoor co-creatieve processen inzet. Verder door te reflecteren op wooncondities die vastgebakken liggen in de woon-/werk en belegcultuur zoals architecten de Vylder Vinck Tailieu dit doen. Of door kwetsbaarheid als natuurlijk fenomeen te zien waarbij o.a. aarde als bouw materiaal geaccepteerd en gevierd wordt (zie huis iconisch).

In mijn huidige rol als ruimtelijk ontwerper maak ik graag op ambachtelijke wijze objecten, veelal objecten met een gebruiksfunctie zoals een waskom of een meubel. Maar er ontstaan ook beelden. Als beeldhouwer maak ik deze om naar te kijken. Door deze benadering betreedt het object de ruimte en de ruimte betreedt op zijn beurt weer het object. Het resultaat is een eenheid van vorm, huid en kleur die alle zintuigen raken.

i n h o u d

curriculum vitae

01 project binnenmeer (RAvB)

02 huis iconisch (RAvB)

03 stro paviljoen (CHRITH)

04 de kandelaar (OPEN KAART)

05 beelden

06 keramiek (Atelier BG)

curriculum vitae

Berthel van het Goor

4 augustus 1982

Ridderkerk, Nederland

Eerste Hugo de Grootstraat 13-S, 1052 KL Amsterdam, Nederland

+33 6 46110819

berthelvanhetgoor@hotmail.com

opleiding

certificaat	Pre-master architectuur & techniek	2019
	Academie van Bouwkunst, Rotterdam	
	Certificaat vakopleiding meubelmaken	2017
	HMC, Amsterdam	
	Certificaat afronding eerste jaar Master Social Work	2015
	Hogeschool van Amsterdam, Amsterdam	
	Certificaat voor training in school-based assessment	2010
	University of Cambridge, Cambridge	
master	Master architectuur	2021
	Academie van Bouwkunst, Rotterdam	
bachelor	Bachelor fine arts	2007-09
	ArtEZ, Zwolle	
	Bachelor teacher training fine arts	2003-07
	ArtEZ, Zwolle	

ervaring

onderneming	Atelier BG, Amsterdam	2021 - heden
	Keramiek en Beeldende kunst	

s t a g e	Open Kaart, Rotterdam Ontwerpen van SO naar VO voor een kerk, een diaconaal centrum en een ROC	2 0 2 1 jan - jun
s t a g e	Chrith Architects, Zaandam Ontwerp voor een stro-paviljoen	2 0 1 9 aug - okt
d o c e n t	Altra, Zaanstreek Verantwoordelijk voor de lessen techniek aan leerlingen in het speciaal onderwijs (cluster 4)	2 0 1 7 - 2 0
m e u b e l m a k e r	Brandwacht & Meijer Construeren van meubels voor decors, interieurs en tentoonstellingen	2 0 1 9 april - juni
h u l p v e r l e n e r	Leger des heils, Amsterdam Als ambulant woonbegeleider/ casemanager bood ik herstelondersteunende zorg aan zorgmijdende cliënten	2 0 1 1 - 1 7
d o c e n t	Kathmandu international study centre, Kathmandu, Nepal Verantwoordelijk voor de lessen Art&Design aan verschillende (examen)klassen conform IGCSE en AS curricula	2 0 1 0 - 1 1
w o r k s h o p	Internationaal uitwisselingsprogramma EEA, Beelitz, Duitsland Met verschillende kunstacademiestudenten toegewerkt naar een tentoonstelling	2 0 0 8 mei - jun
d o c e n t	Morgencollege, Harderwijk Verantwoordelijk voor de lessen tekenen en ckv	2 0 0 7 aug - dec

v a a r d i g h e d e n

g e v o r d e r d	Houtbewerking, Keramiek, Maquettes
g e m i d d e l d	Archicad, Sketchup pro, Adobe suite (Id, Ps, Il), Vectorworks, Schilderen/ Teken

t a l e n

n e d e r l a n d s	moedertaal
e n g e l s	werkvaardigheid

project 'binnenmeer'

Dit project is ontstaan binnen de studio 'Architecture of Removal' aan de Academie voor Bouwkunst. De studio richtte zich op het ontwerpen van een architectonische ingreep die plaatsvond in een bestaand gebouw. De ingreep werd bepaald bij de conceptuele idee dat architectuur kan worden gemaakt door het verwijderen van delen van de bestaande structuur.

Door open te maken wat ooit naar buiten toe gesloten was, voegden we de nodige architectonische elementen toe (mending) aan de nu nieuwe 'open ruimtes', aan alles wat conventioneel nodig is om een gezonde, duurzame en stabiele structuur te ontwikkelen die het publiek nieuwe gebruiksmogelijkheden biedt.

In dit ontwerp maken de (straat)stenen plaats voor het bestaande grondwater.

Context

Bewoners van de Sint Laurens hof in Rotterdam wonen op een plek die oorspronkelijk is ontworpen door voor die tijd vooruitstrevende architecten, economen en industrielen. Het gehele maaiveld van het stadscentrum diende als ruimte voor bedrijven, winkels en voorzieningen. Aspecten als stedelijke schaalvergroting, doelmatigheid in gebruik en standaardisatie in constructie domineerden het ontwerp van de expeditiehof. Bijna zeventig jaar later zijn de meeste expeditiehoven in verval geraakt. De informele achterkant van de Sint Laurens hof is momenteel in gebruik als parkeerplaats. Tevens biedt het toegang tot de opslagruimtes voor winkels, restaurants en de energiecentrale.

Soms vinden er in de hof kleine ongeregelde plaatsen omdat het gebied aan het straatbeeld is onttrokken. *Hoe is deze relatie tussen bewoners en de hof te verbeteren? En waar ligt de uitnodiging voor het publiek?*

Placemaking

In antwoord op deze vragen ben ik gaan beschrijven wat ik zag en beoog:

In het midden van het nu nog bestrachte hofje tref je jezelf aan op het laagste punt in de omgeving. Wanneer je naar boven kijkt, zie je de gebouwen om je heen steeds hoger worden. De daken vormen terrassen en als het regent vullen die zich met water. Op verschillende plaatsen is er grondwater zichtbaar. Direct buiten de hof tref je eveneens water. Echter, in de ontwikkeling van het stadcentrum is de route van de Rotte steeds vager geworden. Het is slecht waarneembaar vanaf hoge kades en de Rotte krijgt een onbestemd einde ten behoeve van ontsluitingswegen. In dit ontwerp beoog ik een publieke ruimte waar water beleefbaar en toegankelijk wordt gemaakt. Hiervoor zijn in eerste instantie delen van gebouwen weggehaald. De oude GEB bezat veel ongebruikte ruimtes. Verder is er kantoorruimte opgeofferd om het geheel toegankelijk te maken voor publiek. Daarvoor zijn ook twee nieuwe entrees bijgekomen.

Binnenmeer. In het ontwerp maken de (straat)stenen plaats voor het bestaande grondwater. Vier entrees leiden nu naar een binnenmeer. De toegang voor publiek wordt per entree op eigen wijze gefaciliteerd. De bewoners van de hof en bezoekers van gebouw De Heuvel ervaren het meer eveneens vanaf de eerste verdieping.

Wonen. De aantrekkingskracht vanaf de balkons en dakterrassen tot de hof is voelbaar toegenomen. De niet te definiëren diepte onder het wateroppervlak geeft de ruimte erboven, en binnen de grens die het gebouwen-semble vormt, een heel andere proportie. De spiegelende en bij regen of wind poreuze scheiding tussen deze twee volumes schept een afwisselend beeld. Deze levendigheid vind je eveneens op horizontaal vlak. Door toevoer van regen of een veranderende grondwaterstand ademt dit waterlichaam met een op- en neerwaartse beweging. Bij het opklimmen en afglijden zet ze groene sporen af tegen de trappen die de kuip vormen.

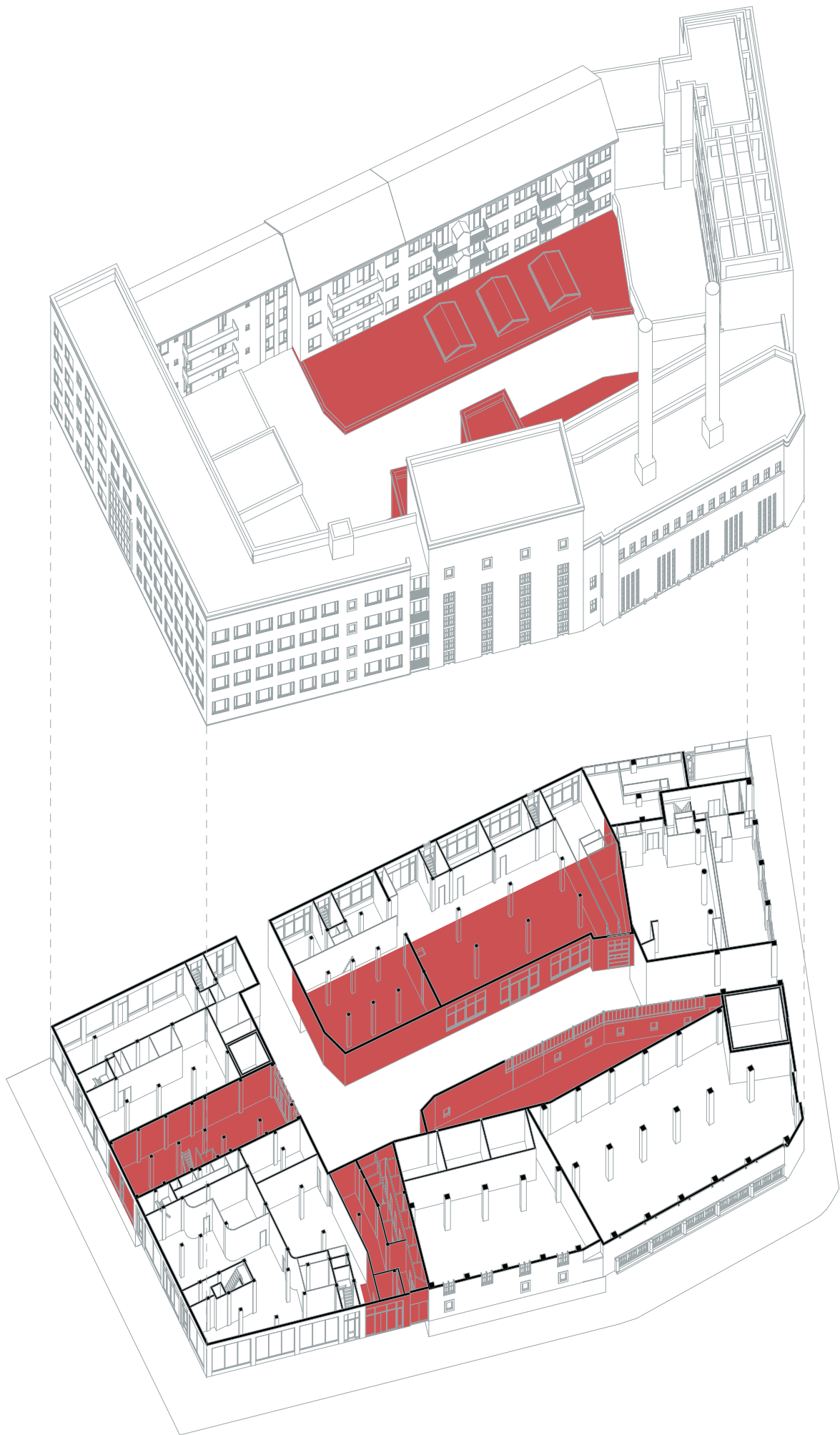
Publiek. Vanaf de Meent biedt een 25 meter lange, licht hellende loper die gang maakt door het gebouw, toegang tot een breed gestrookte trap. De trap vormt diepe zitbanken aan de rand van het meer. Aan de overzijde hangt gebouw De Heuvel voor een deel boven water. Vanaf dat punt is de toegang beperkt tot het beschouwen van de hof.

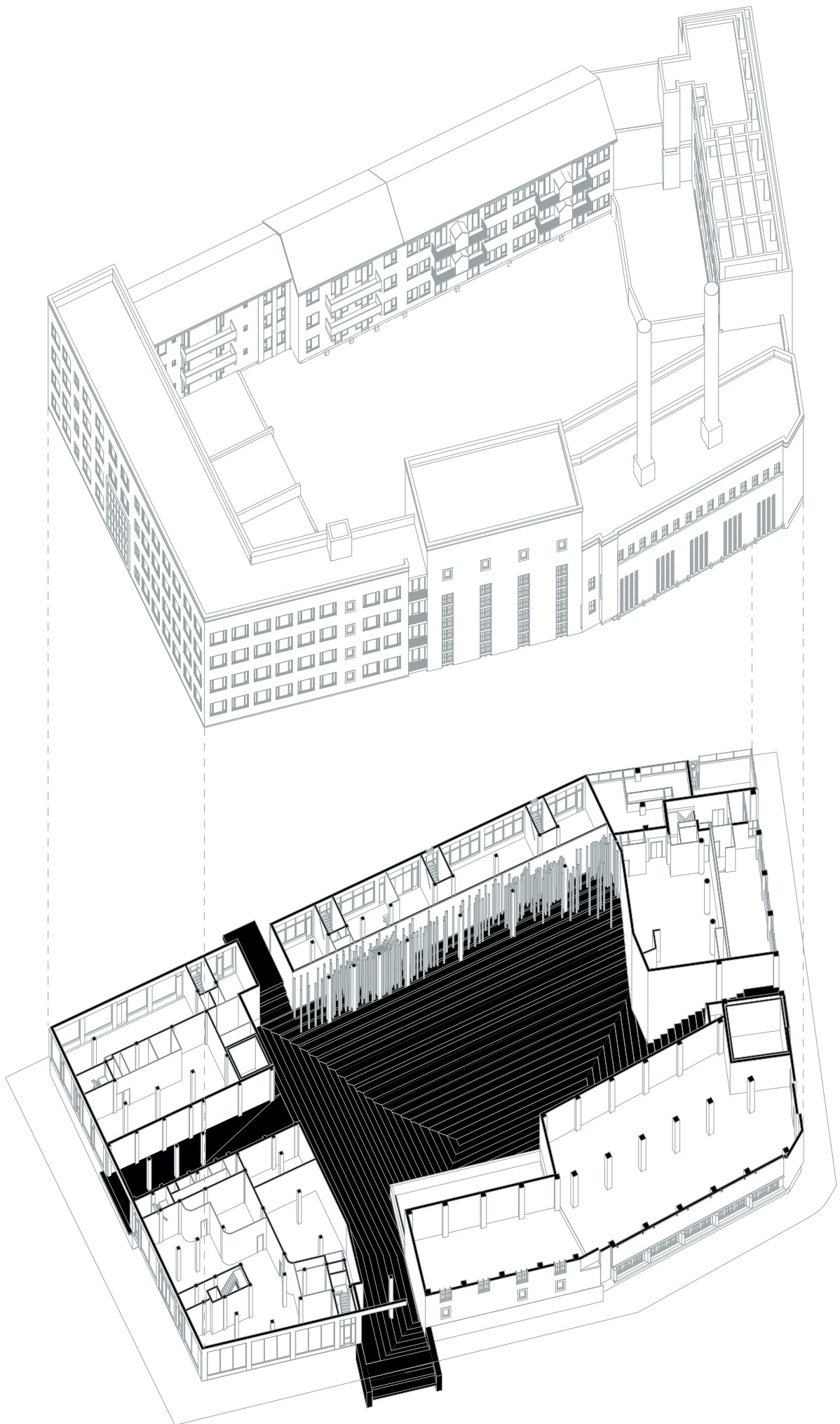
In de opening aan de Oppert, ligt een vloerplaat die niet direct toegankelijk is vanwege de hoogte. De halve meter doet aan als een dijk. Maakt van de opening een groot raamwerk. Als de hindernis genomen is, loop je ook hier trapsgewijs naar beneden. Direct links van je staan clusters houten palen onder de woningen. Verderop staan ze ook wat dieper. Het is de habitat voor gierzwaluwen dankzij de kasten die er te vinden zijn. Tegenover zie je de helofytenfilter en de overloop op de Delftse Vaart.

Conclusie

Water speelde altijd al een belangrijke rol op deze plek. De hof bevindt zich naast de gedempte rivier de Rotte en de vanouds 400 meter lange dam waaraan Rotterdam zijn bestaan te danken heeft. De reden voor een waterberging past ook bij de huidige opgave die de gemeente Rotterdam zichzelf stelt. Er moet nog 50.000 m³ opslag beschikbaar komen.

Met dit ontwerp is water de verbindende factor tussen mens en leefomgeving, heden en verleden. Door een meer te introduceren kan het bewustzijn van water in meerdere facetten worden verhoogt.

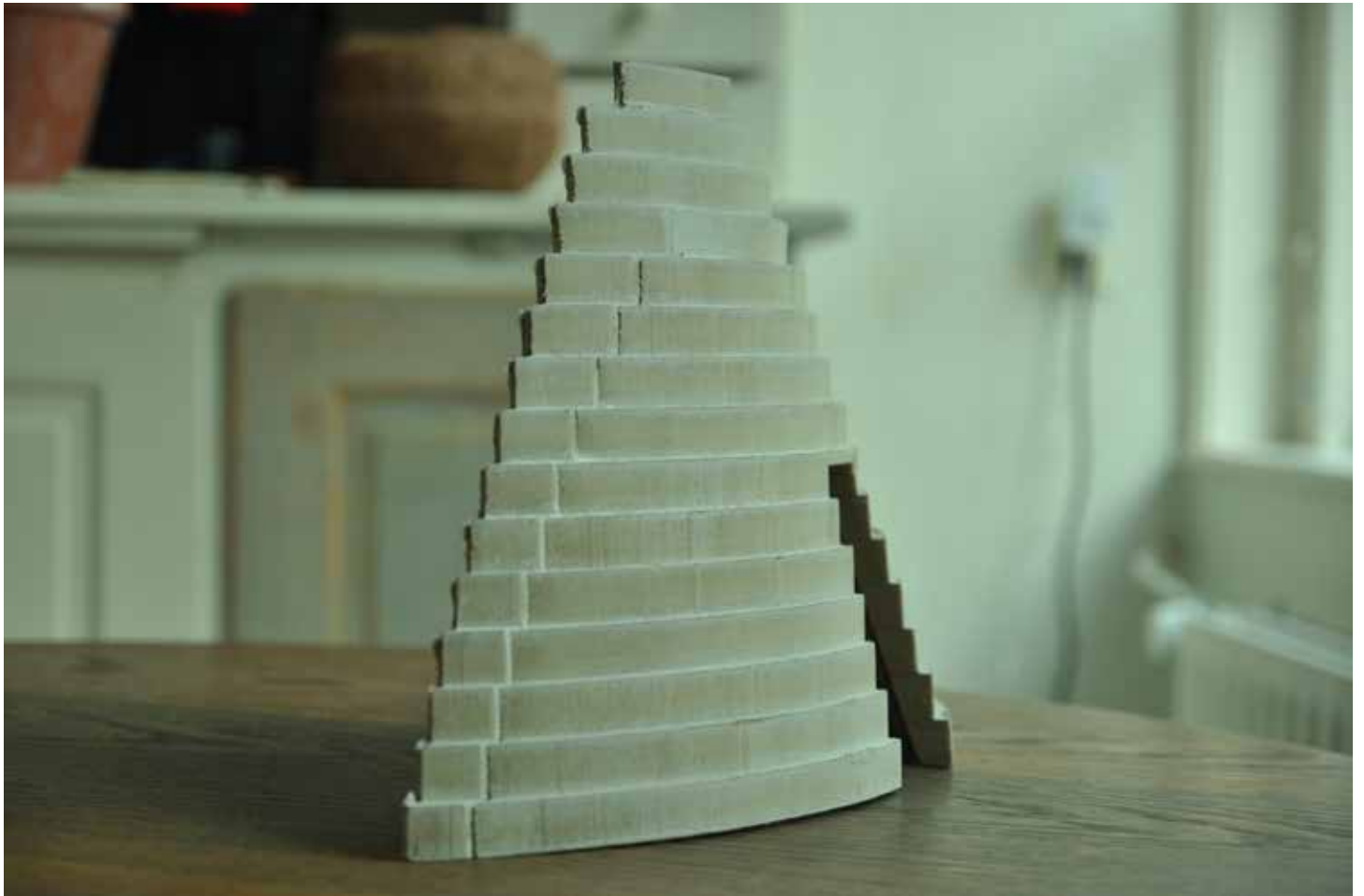
'huis iconisch'

Project 'huis iconisch' is het resultaat van een ontwerpstudio tijdens de pre-master aan de Academie van Bouwkunst. Het betreft een woning met aanvullende functie, gesitueerd op het Quarantaine terrein te Rotterdam.

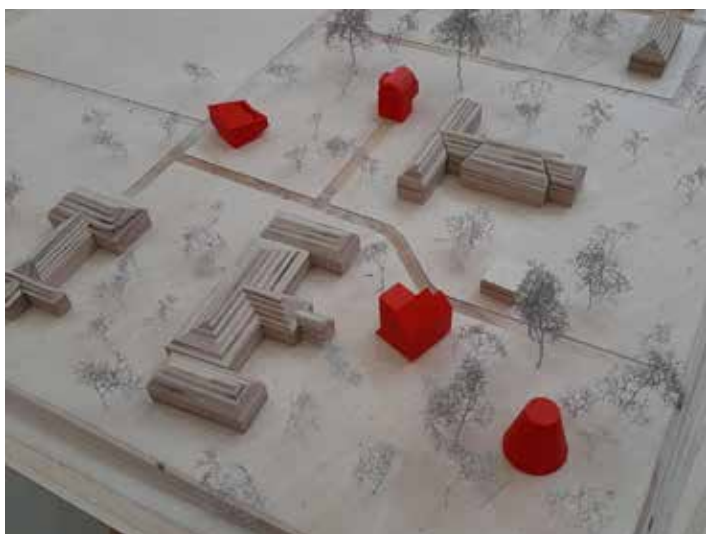

Huis 'iconish' is ontworpen voor een open plek in een boomrijk deel op het Quarantaine-terrein te Rotterdam. Door zijn gesoleerde ligging is het een ideaal oord voor rustzoekers vanuit de druk bebouwde stad.

In aansluiting op de omgeving heb ik geen grote glasgevels als kijkvenster willen gebruiken. Wel heb ik een spreekwoordelijke rib genomen uit het lijf dat er lag te slapen; de aarde als bouw materiaal. Hiermee heb ik de verstilling van de Quarantaine willen bekrachtigen. Tevens zorgt de schil in dit ontwerp ervoor dat je als ware in quarantaine leeft temidden van de historische ziekenhuizen, verscheidene kunstuitingen en het overgebleven groen.

Dat bood uitdaging en bracht mij bij enkele vragen zoals: Onder welke condities kan het nog om een leefvertrek gaan en wanneer niet meer? In hoeverre kan ik mij, als potentiële bewoner, aanpassen aan de vorm? Welke voordelen krijg ik dan? Deze vragen heb ik uitgewerkt in een (bouw fysisch) rapport.

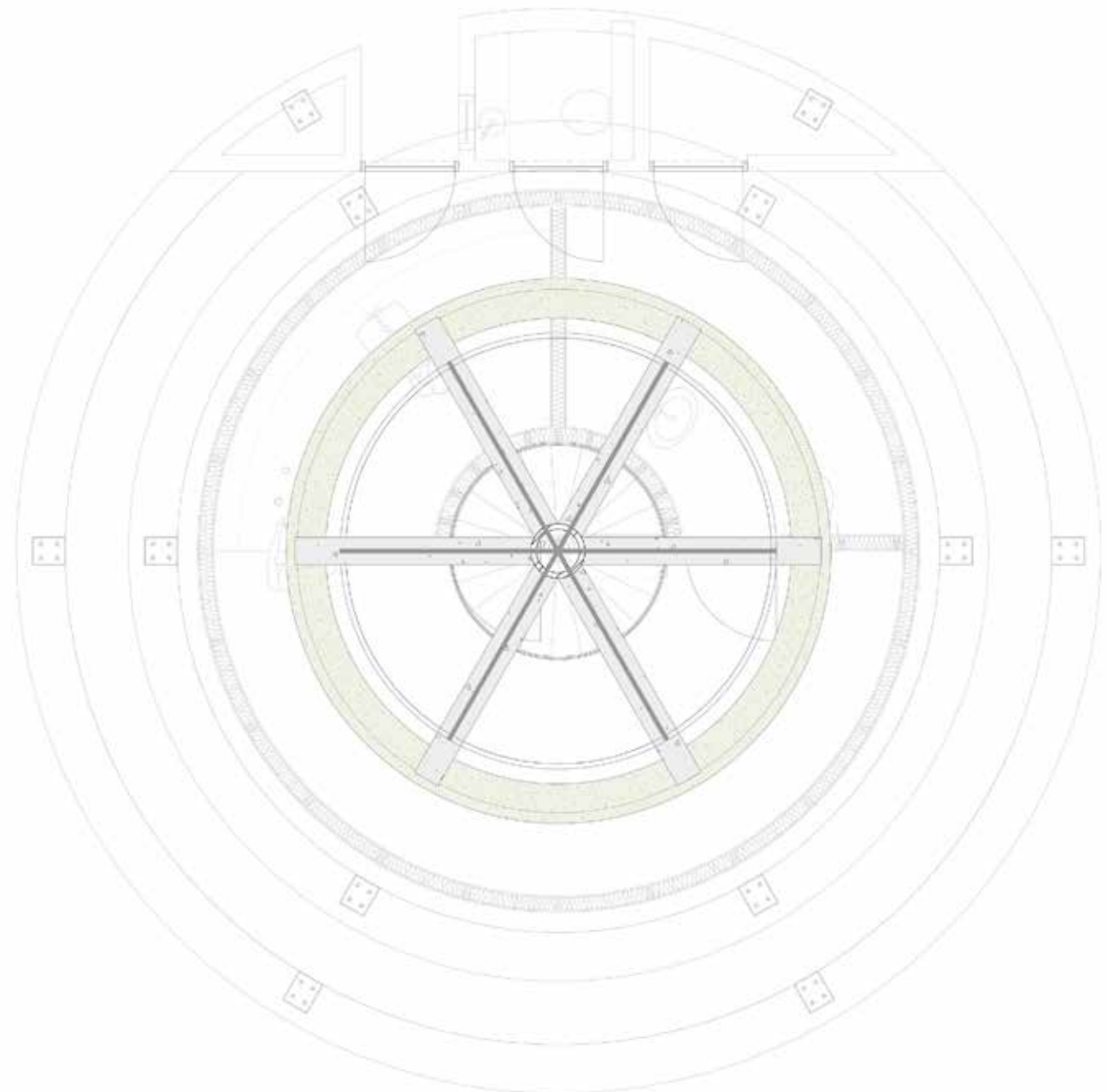
Verder is de vorm van het gebouw met name een gevolg van de keuze voor het materiaal. Ik ben zeer benieuwd hoe een dergelijk ontworpen gebouw erodeert.

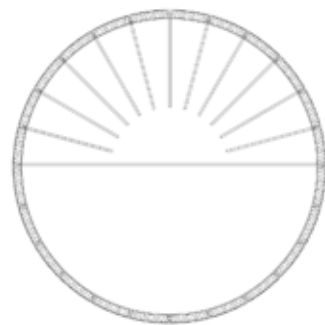
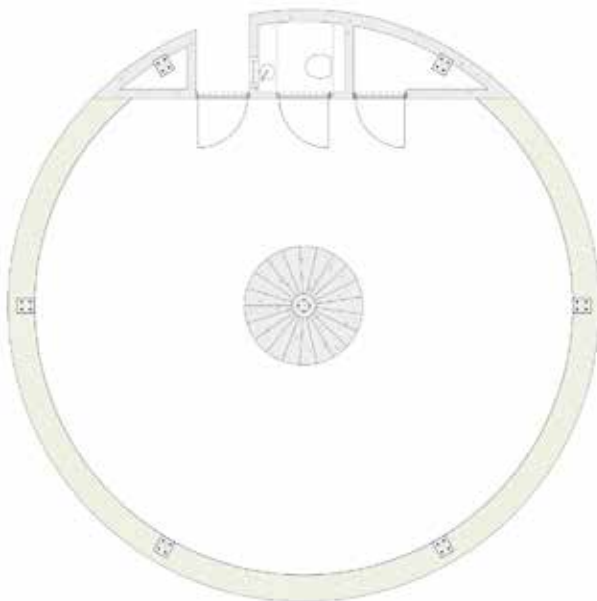
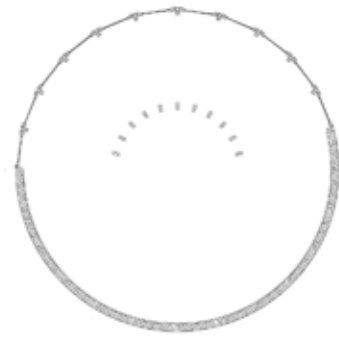
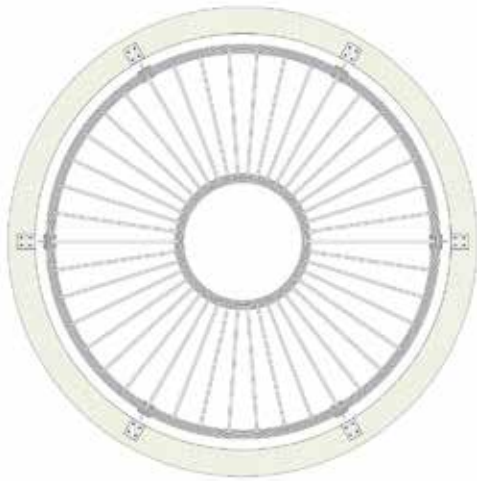

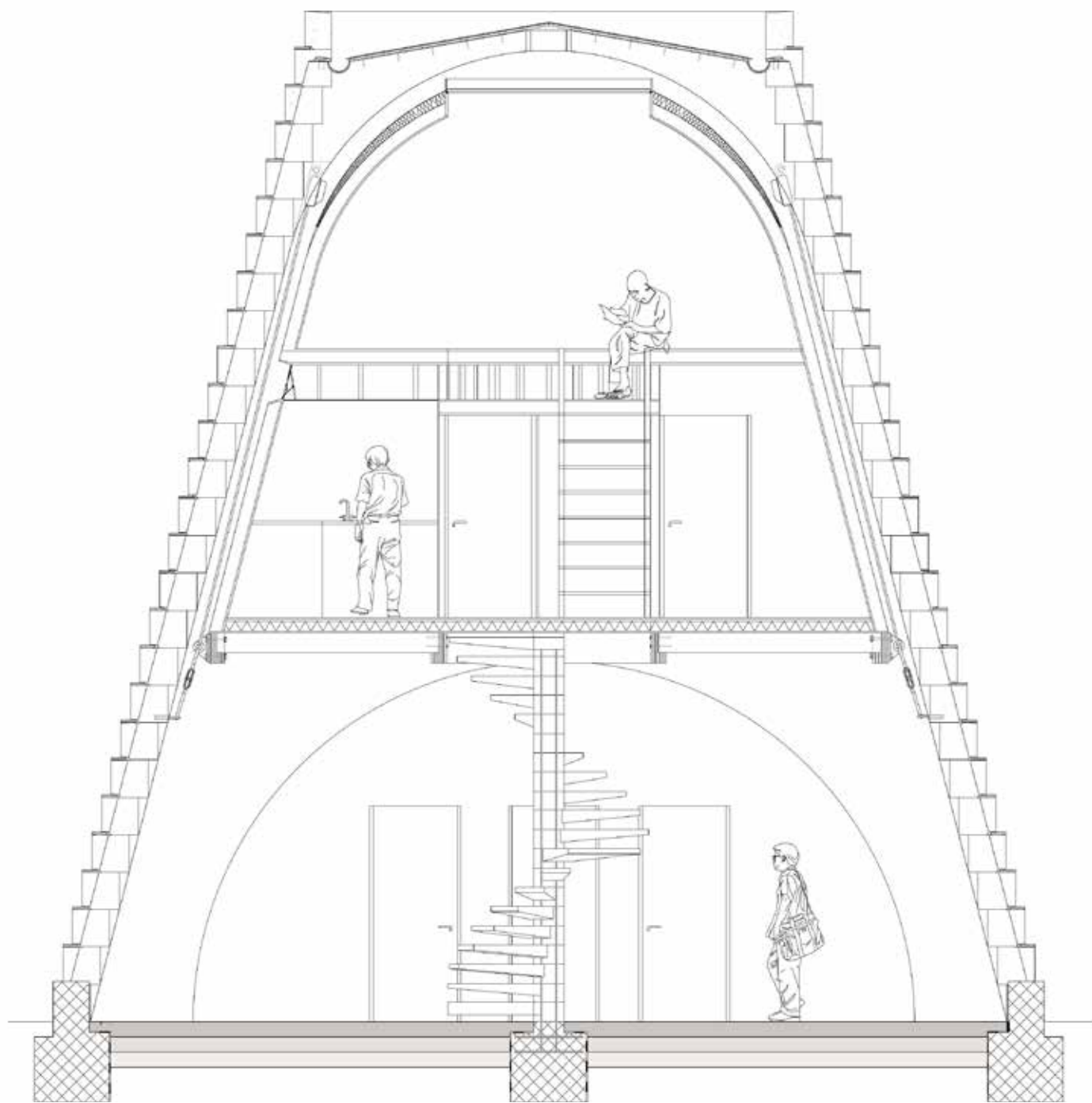
Onderstaande plattegrond en de daarop volgende doorsneden laten een kegelvormig object zien waarbij de structuur zichzelf draagt. Omdat het een stampelen wand betreft, heb ik toch zes kolommen gebruikt die, verwerkt in de wand, elkaar bovenaan in het midden treffen tegen een stalen ring. De wand kan hierdoor vergaand, maar gecontroleerd, eroderen zonder gevaar voor de woning. Dit betreft een 'nest' hangend aan de zes kolommen. Het vloeroppervlak komt uit op vier meter boven de begane grond. Bij de isolatie van het 'nest' is rekening gehouden met het gedempte binnenklimaat dat veroorzaakt wordt door de dikke lemen wand.

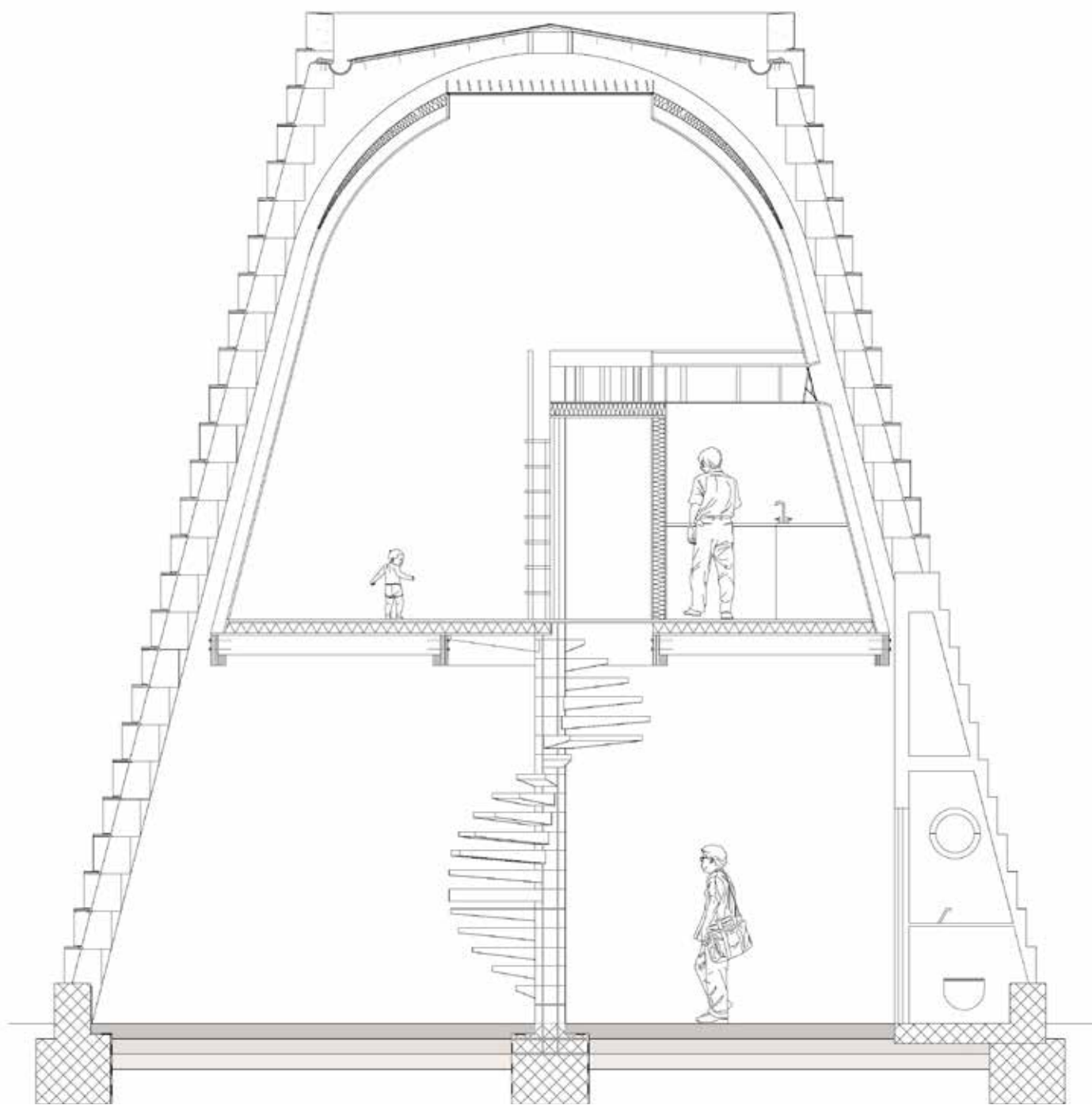

Doordat de woning hangt is er onder de woning een bijzondere ruimte ontstaan. Het licht dat van boven door het glazen dak valt waarna het tussen het 'nest' en de wand doorsijpelt naar beneden zorgt voor een wellicht vergelijkbare ervaring zoals hiernaast te zien in het fotografisch kunstwerk van Noemie Goudal. Een tussenruimte van ongeveer 200 millimeter laat de benodigde hoeveelheid licht door om de wanden voor een deel te bestrijken. Alle nadruk kan hierop worden gelegd door enkel in het midden een wenteltrap te plaatsen die toegang verleent tot de woning. De entree, toilet en elektriciteitskast beneden zijn verwerkt in zoiets als een dubbele wand. Wat overblijft is een ruimte met een diameter van 9 meter en dus 4 meter hoog. Goed voor een visuele traktatie, bezinning, tentoonstelling of een feestje.

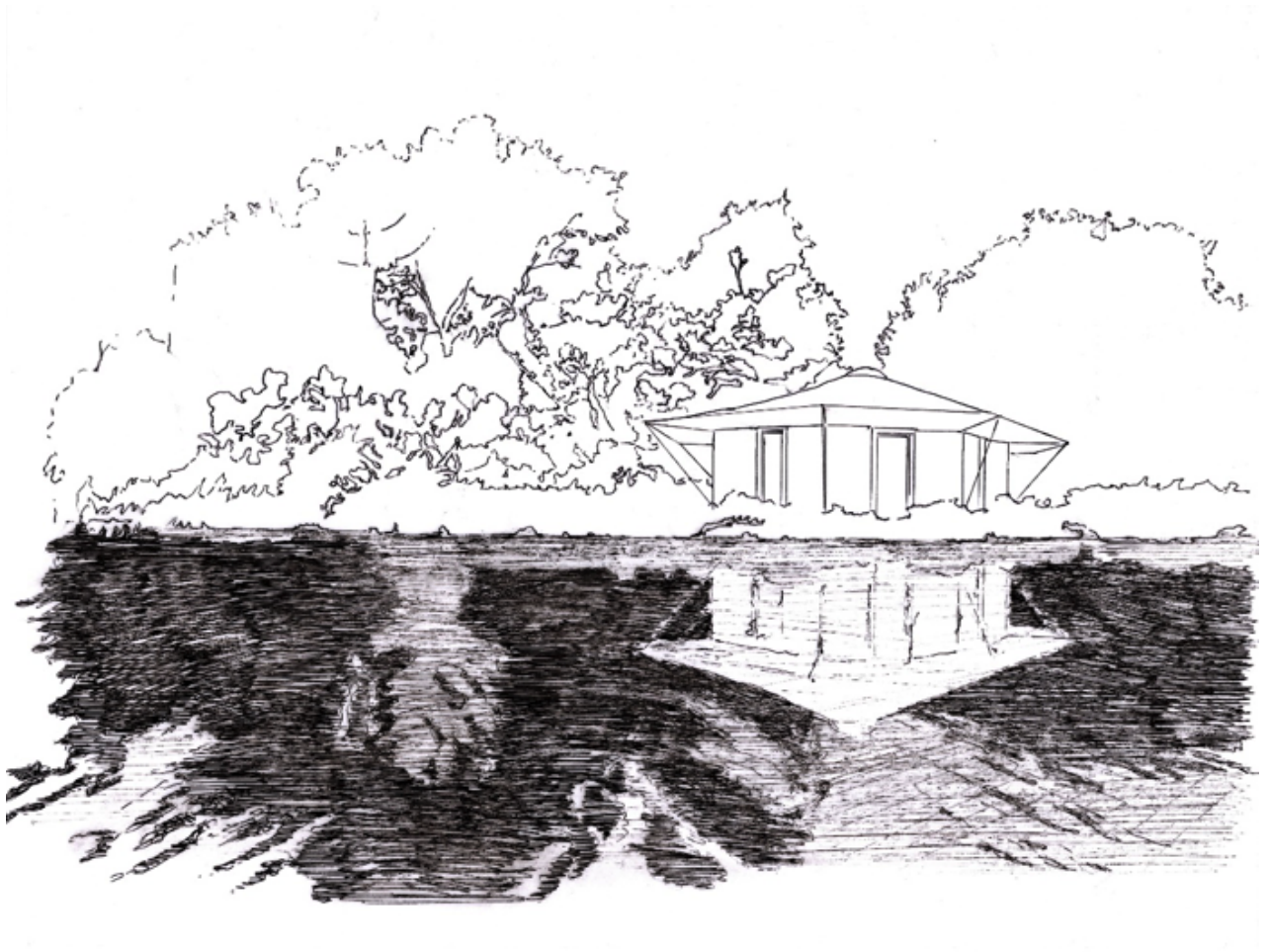

StroPaviljoen

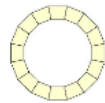
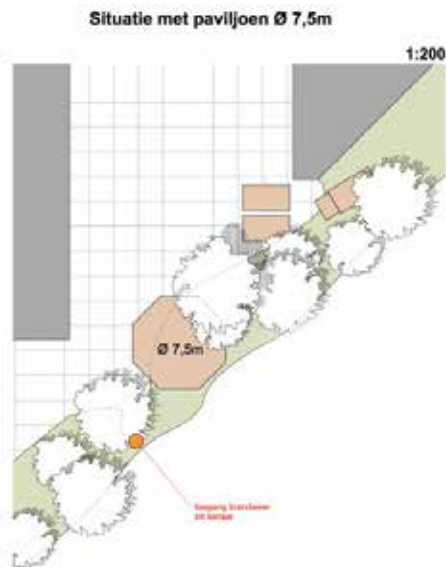

Bovenstaande pentekening betreft het ontwerp voor een paviljoen in situ; aan het Noordzeekanaal bij Maakgemeenschap De Hoop in Zaandam.

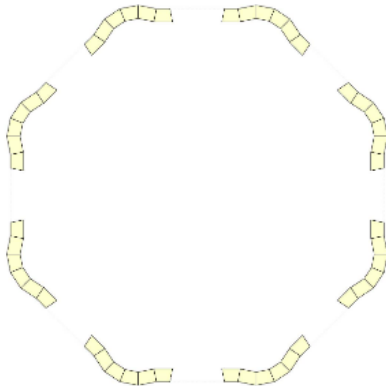
Maakgemeenschap De Hoop is een broedplaats aan de rafelrand van Amsterdam. In de hal van voormalig papierfabriek 'De Hoop' in de Achtersluispolder in Zaandam zijn zo'n 150 studio- en atelierruimtes gerealiseerd - waaronder het atelier van bureau CHRITH.

Het paviljoen is gepland aan de waterkant achter de fabriekshal. Het betreft een multifunctionele ruimte geschikt voor meditatie, yogalessen, bijeenkomsten en feestpartijen.

Wanneer de Maakgemeenschap over een aantal jaren naar een volgende locatie vertrekt zal het paviljoen mee verhuizen.

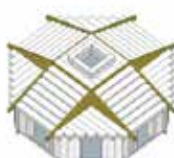
kleinst mogelijk cirkel van 16 elementen
Ø 2,5m

paviljoen van 8 x 6 elementen
Ø 10,5m

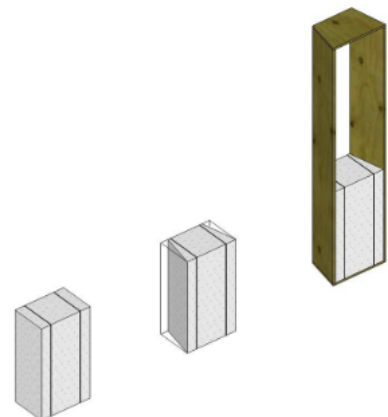

verschillende vormvarianten

Het ontwerp is daarom benaderd vanuit een element dat geprefabriceerd kan worden en bij verplaatsing van het paviljoen gedemonteerd kan worden.

De wanden van het basiselement hebben een schuine hoek. Hierdoor zijn er vele mogelijke vormen mee te maken. Na demontage kunnen de elementen op een andere wijze gerangschikt worden met nieuwe mogelijkheden.

Basiselement WAND
strobaal staand / afgeschuind / houten frame

de Kandelaar

Ontwerpopgave: met de kerkgemeenschap wordt een samenhangende visie ontwikkeld op hoe het kerkgebouw in de toekomst kan worden gebruikt. Open Kaart gebruikt diverse toekomstscenario's voor het gebouw, waarin gebruik, beleving en waardering centraal staan, om met de gemeente het gesprek te voeren en opties tegen elkaar af te wegen.

Drie schetsen voor de Kandelaar.

Voor de verbouwing hebben we drie onderscheidende schetsontwerpen gemaakt. Hierin verkennen we mogelijkheden om kwaliteiten aan het gebouw toe te voegen. In gesprek met de opdrachtgevers stelden we de vraag: Welke richting zullen we inslaan?

Drie ontwerpvarianten

In 2020 is Open Kaart uitgebreid in gesprek gegaan met De Kandelaar. We hebben via Zoom een gemeenteavond gehouden, er is een enquête geweest en we zijn verschillende keren nader in gesprek gegaan met leden van de gemeente. De commissie Ad Hok heeft interviews afgenomen en ook is de conditie van het kerkgebouw verkend. Hiermee komen de kaders voor de aanpak van het kerkgebouw in beeld.

Zo hebben we geleerd dat 'gastvrijheid' een belangrijk motief is voor de verbouwing. De gemeente wil graag open zijn, waarbij duidelijk is wie de gastheer is. De relatie tussen binnen en buiten mag meer uit de verf komen en het is interessant om te zoeken naar mogelijkheden om het gebouw efficiënter (gelijktijdig) met verschillende doelgroepen te kunnen

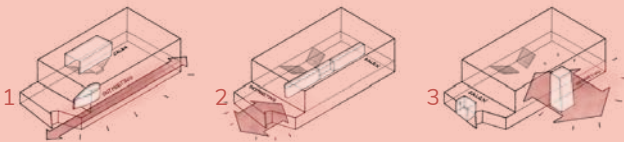
gebruiken. De combinatie van bouwkundig onderhoud en verduurzaming van het pand kan hand in hand gaan met het verbeteren van de functionaliteit en het opruimen van de ruimtes. Zo ontstaat een toekomstbestendig kerkgebouw waar ontmoeting met God, met elkaar en met de buurt centraal staat.

Om te bepalen welke kwaliteiten door de gemeente gewenst zijn en welke oplossingen bij het gebouw passen, heeft Open Kaart drie verschillende ontwerpvarianten voor De Kandelaar gemaakt. De varianten geven elk op een eigen manier invulling aan ruimtegebruik, sfeer en budget en laten verschillende mogelijkheden zien voor de indeling van de begane grond, met ruimtes voor ontmoeting, aanpak van het interieur en het beter zichtbaar maken wat er gebeurt in het gebouw. In deze flyer lichten we de ontwerpvarianten alvast beknopt toe.

Scherpe keuzes

Om het gesprek goed te voeren, zijn ook globale kostenramingen bij de varianten gemaakt. De combinatie van het vergroten van de functionaliteit, doorvoeren van kwaliteitsverbetering en aanpak van divers (achterstallig) onderhoud kan al snel veel geld kosten. Er moeten dus scherpe keuzes

worden gemaakt om binnen budget uit te komen. Waar willen we ons geld echt aan besteden? Graag gaan we met jullie in gesprek over de voor- en nadelen die jullie bij de schetsen zien, om te verkennen waar draagvlak voor bestaat. Zo kunnen we bepalen hoe de balans moet uitpakken tussen opruimen, vernieuwen en uitbreiden van de gebruiksmogelijkheden.

De gemeenteavond

Aan de andere kant van deze flyer worden de drie ontwerpvarianten toegelicht. De varianten zijn niet bedoeld om direct te bouwen, maar om met jullie in gesprek te gaan over de richting waarin het ontwerp moet worden uitgewerkt.

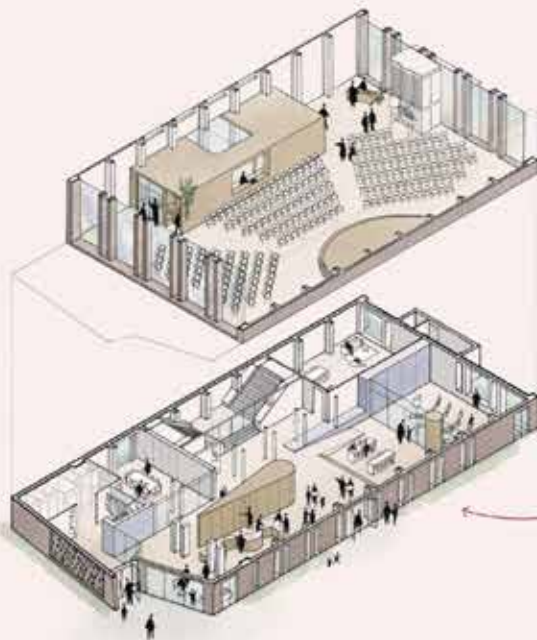
Tijdens de avond worden geen besluiten genomen. Iedereen kijkt met zijn of haar eigen blik naar het pand. Het is belangrijk om die perspectieven samen te brengen en te bespreken waar jullie als gemeente gezamenlijk prioriteit aan willen geven.

Na 8 april vragen we je om persoonlijk je mening te geven over de varianten door de enquête in te vullen. De reacties worden door Open Kaart samengevat. Hieruit volgt een aanbeveling voor verdere uitwerking. Dit kan één van de varianten zijn, of een combinatie van verschillende onderdelen.

Drie schetsen voor De Kandelaar
Voor de verbouwing van De Kandelaar heeft Open Kaart drie schetsontwerpen gemaakt. Hierin verkennen we mogelijkheden om kwaliteiten aan het gebouw toe te voegen. Welke richting zullen we inslaan? Op de gemeenteavond op 8 april gaan we hierover in gesprek. [Sla open en lees meer](#)

Wessel Jonker, Hanneke Stenfort en Berthel van het Goor
www.deopenkaart.nl
In opdracht van Gkv Amersfoort-Centrum, april 2021
Na afloop van de avond vragen we jullie om je mening te geven over de varianten door online een enquête in te vullen: tinyurl.com/Schetsontwerpkandelaar. Hier kunnen de ontwerpvarianten nog eens worden bekeken en kunnen de vragen worden ingevuld.

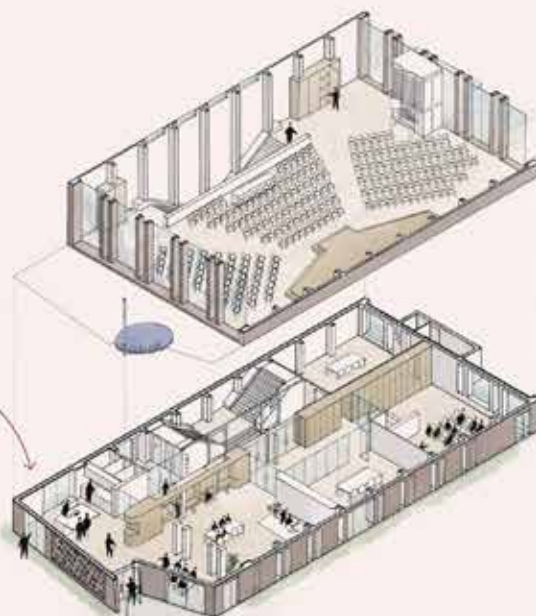
Open Kaart
co-creatie van de leefomgeving

1 Het Plein

Variant Het Plein is een **gastvrij** gebouw. Door aan de voorzijde een groot raam te maken en de schuifwand weg te halen, ontstaat een **zicht-as** in de langrichting van het gebouw. Hierdoor komt er veel **meer licht** naar binnen. Bij binnenkomst valt de **fraaie keuken en bar** direct op. De muur met gemetselde motieven wordt ingebouwd in een nieuw meubel met een bijzondere druppelvorm, waardoor de ruimte veel groter lijkt. Rondom de keuken zijn diverse plekken waar ontmoet, gegeten of gewerkt kan worden. Achter in de kerk wordt een nieuwe vergaderzaal gemaakt.

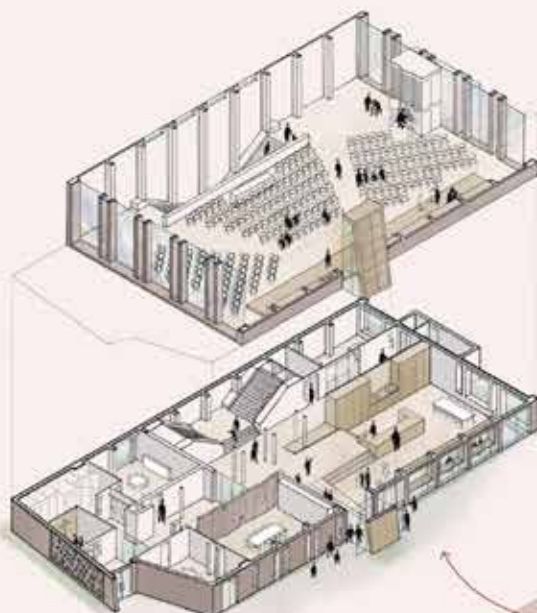
Evenals de crèche zaal en een zaal op de voormalige plek van de keuken. De **lift is verplaatst** naar een centrale plek – naast de trap naar de kerkzaal. De **akoestische scheiding** met de kerkzaal wordt **boven** gemaakt, door een **houten doosje** om de trapopgang te bouwen. In dit doosje zijn verschillende functies gehuisvest, zoals bergingen, een garderobe, een plek om beïd en geluid te bedienen en het is de thuishaven van een mobiele pantry, waardoor in de kerkzaal koffie en thee kan worden geserveerd en beneden en boven meer onafhankelijk van elkaar kunnen functioneren.

Open Armen 2

In Variant Open armen wordt sterk ingezet op het **zichtbaar** maken wat er in het gebouw gebeurt. De **voorkant** wordt opengemaakt door meerdere raamopeningen toe te voegen. Dit wordt de **nieuwe foyer** van het gebouw, waar je binnenkomt in een uitnodigende ruimte met keuken, bar en feesttafel. De ruimte is geschikt voor bijeenkomsten, om te eten of elkaar te ontmoeten. Het **sanitair** schuift op naar de plek van de oude keuken.

De materialen van het bestaande gebouw hebben een ruwe uitstraling. Het nieuwe **'supermeubel'** loopt als een rode draad door het gebouw en geeft een verfijnde uitstraling aan de verschillende ruimten. Om het gebouw bij de kaart te zetten wordt bij de entree een sierlijke **kuffel** toegevoegd die de oude kuffel vervangt. Op de plek van de kuffel komt een **foor**, verhuurbare zaal.

3 Het Venster

Variant Het Venster brengt een logische ordening aan in de looplijnen in het gebouw. De **hoofdentree** wordt **verplaatst** naar de lange zijde. De opvallende entree maakt direct duidelijk waar de ingang is en is bedekt met zonnepanelen – net als het dak! De **transparante constructie** loopt door in de kerkzaal en geeft een **bijzondere lichtval** in het liturgisch centrum. De **ontmoetingsruimte** in de **kuffel** is het kloppend hart van het gebouw, waar de nieuwe keuken en bar voor gezelligheid zorgen. Het authentieke gewelfde plafond

wordt weer **zichtbaar** gemaakt door het systeemplafond te verwijderen. Grote ramen geven **zicht op buiten**. De houten ladders maken er meer werkplekken van. De bestaande lift wordt direct toegankelijk gemaakt, je hoeft niet meer naar een zaal heen om bij de lift te komen. De voormalige hoofdentree geeft toegang aan een **kapel** die overdag voor voorbijkomende toegankelijk is. De **zalen aan de voorzijde** van het gebouw functioneren zelfstandig en zijn apart te vermaken.

Beelden

De volgende beelden zijn gemaakt en gefotografeerd tijdens en direct na mijn afstuderen op de kunstacademie.

Het betreffen beelden die 'af' zijn, ofwel verslag doen van een proces of gevonden en gewaardeerd zijn om hun vermogen tot het maken van nieuwe aanzetten.

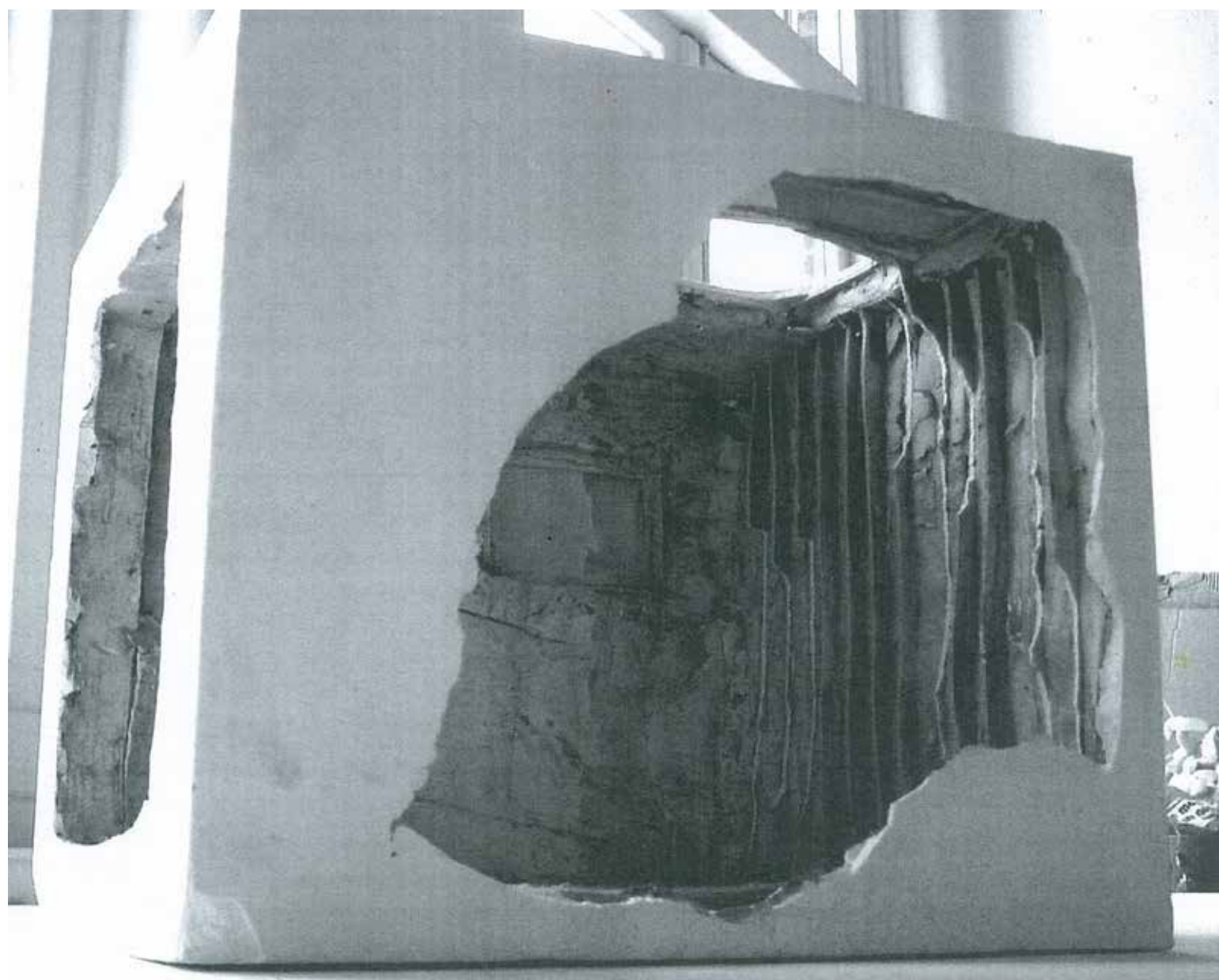

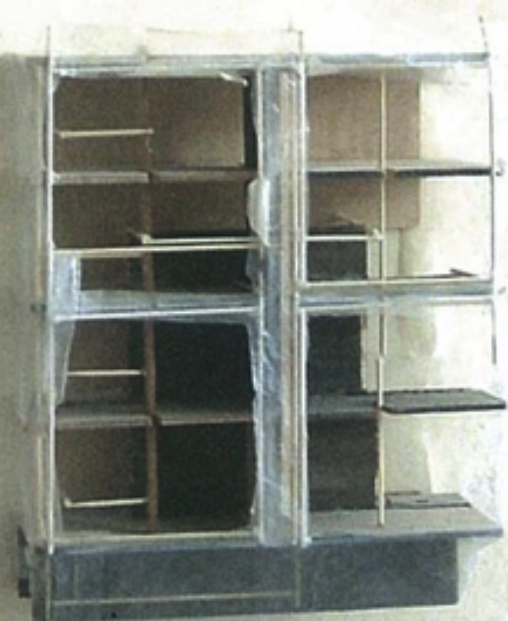

MINSTER
GEBRÜDER

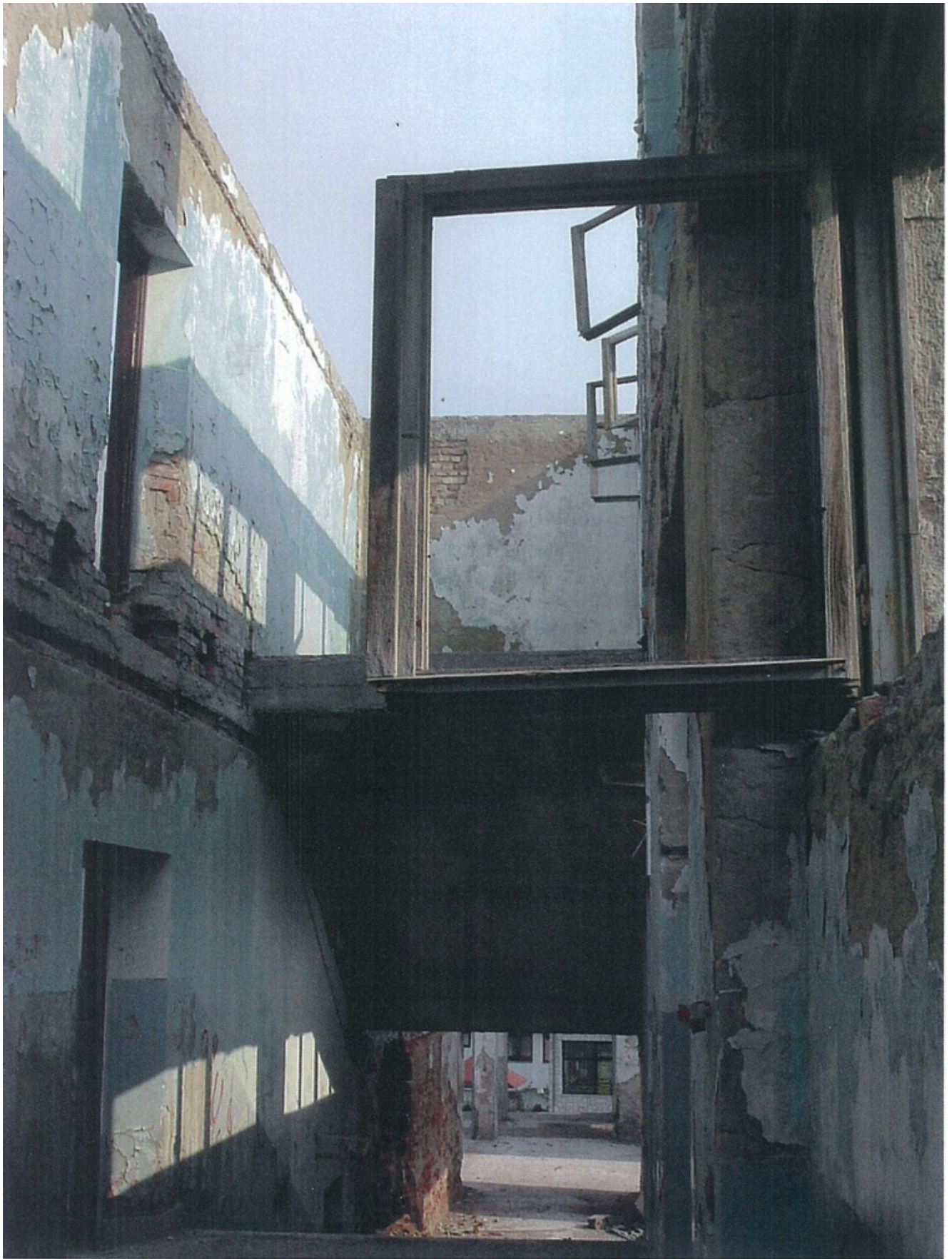

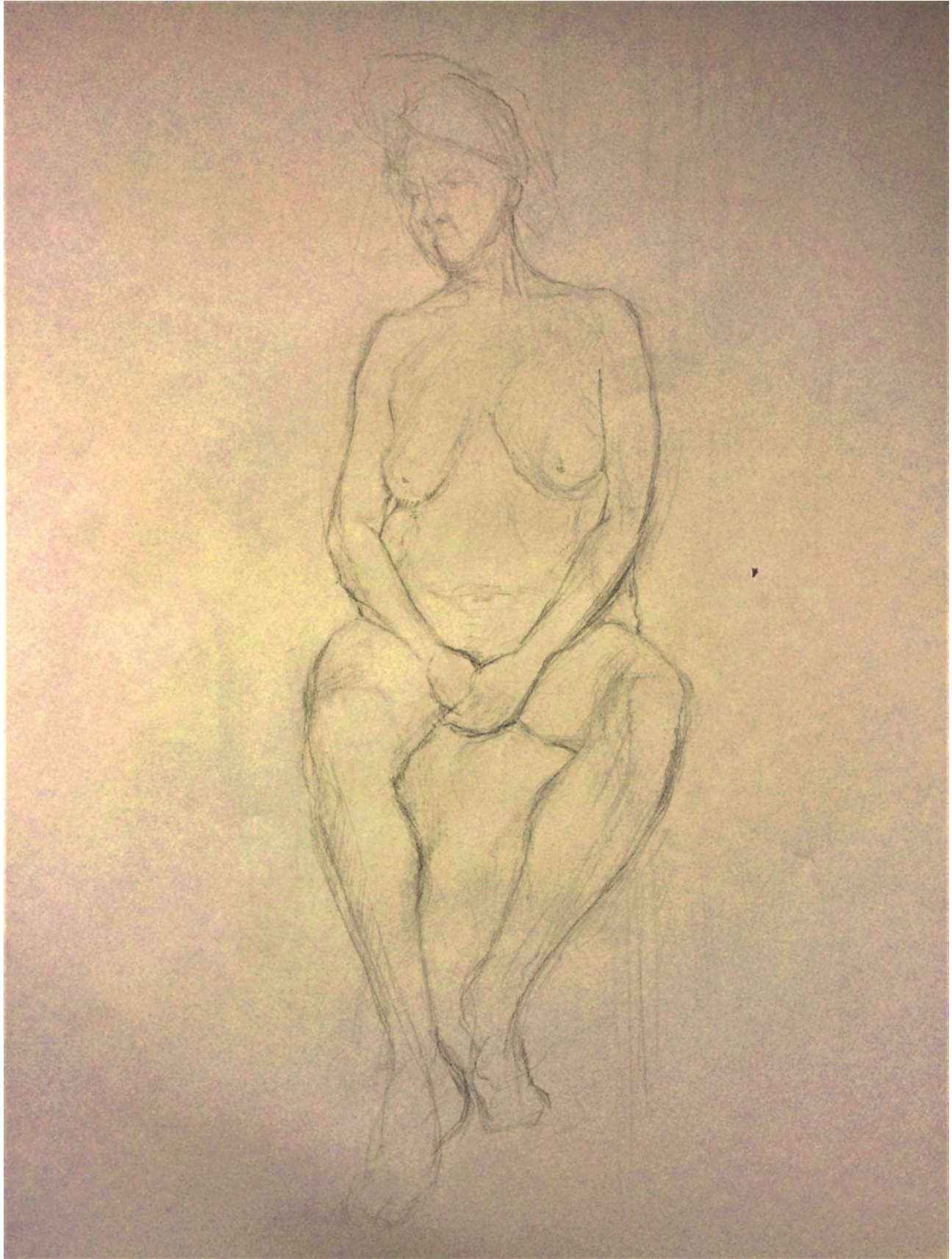

Keramiek

